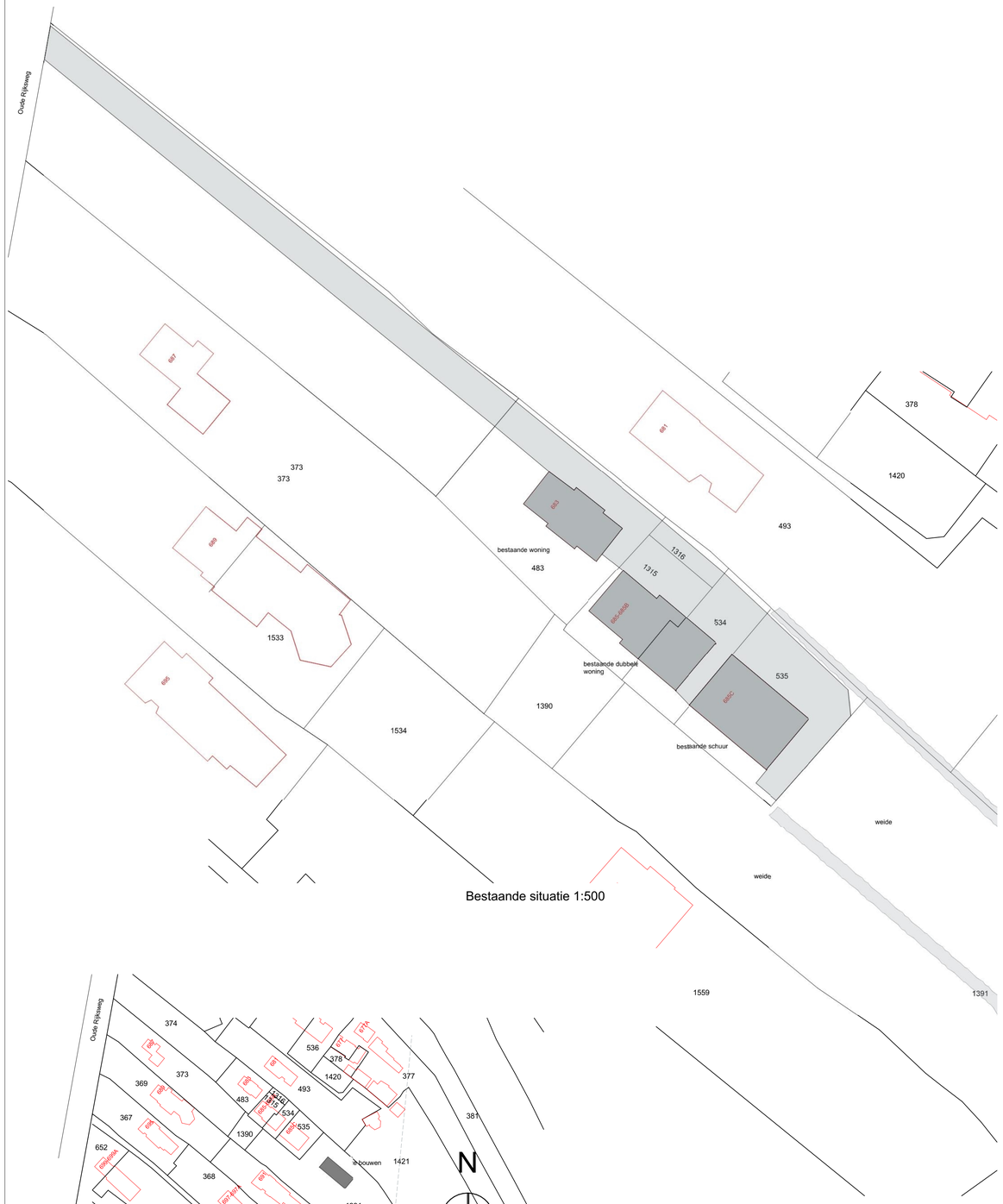
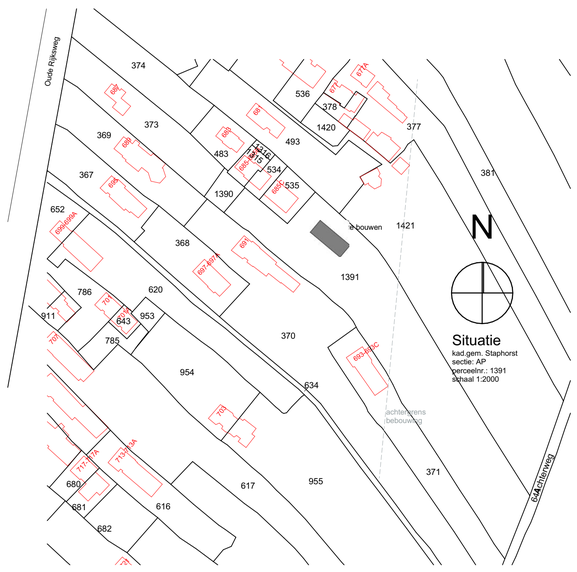
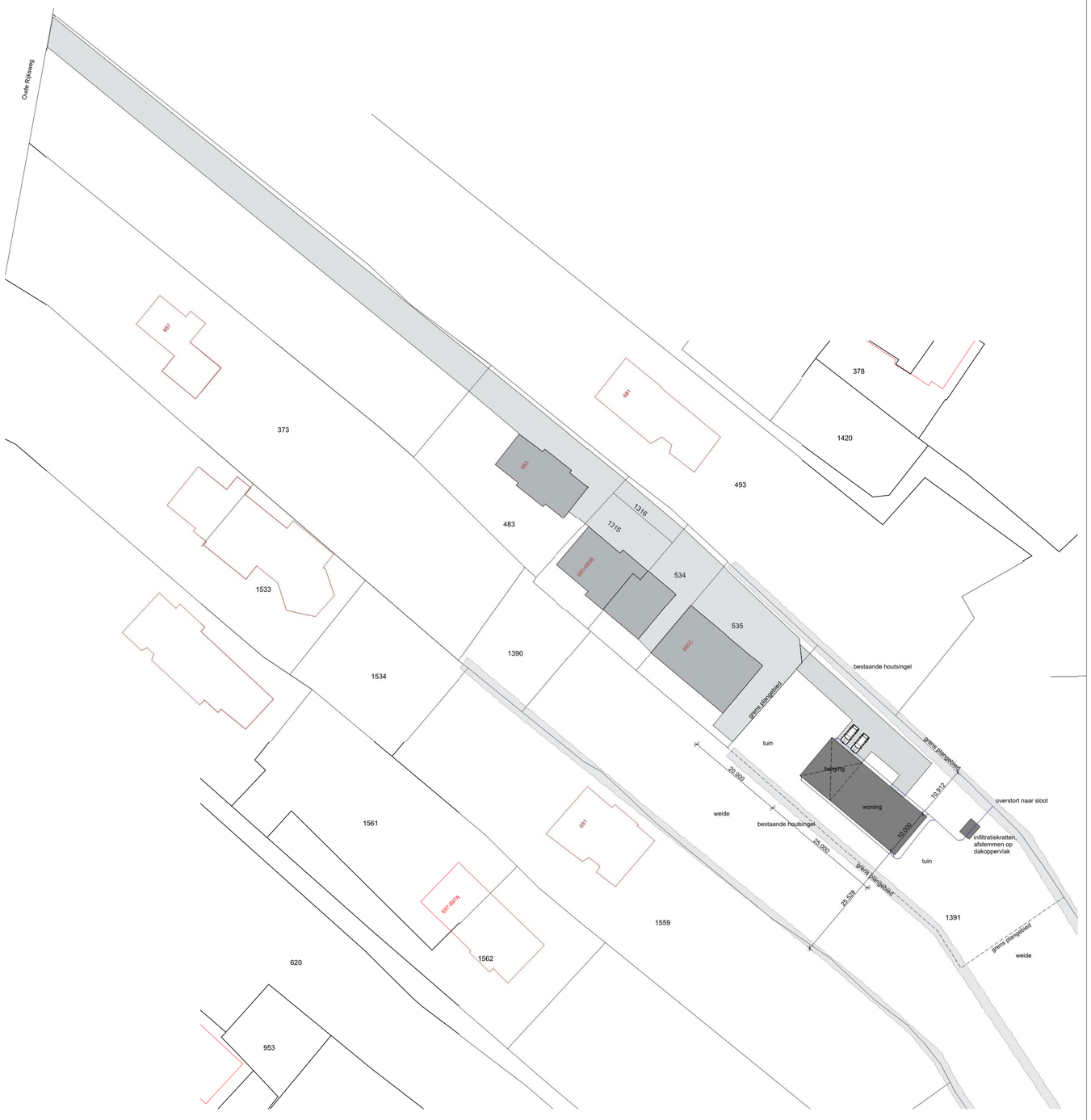

Bestaande situatie 1:500

Gewijzigde situatie 1:500

Project	**Nieuwbouw woonhuis, open plek**	Werknummer:	1905-7
	achter: Oude Rijksweg 685c 7954GR Rouveen	Onderdeel:	**erfindeling**
		Schaal:	**1:500/2000**
		Opdrachtgever:	

Bladnummer: 1

Revisie C:	25-5-2021
Revisie B:	30-4-2021
Revisie A:	30-10-2019
Datum:	11-7-2019

vestus bouwadvies
Kleine Oever 2 7941 BK Meppel tel: 0522 49 17 66 mail: info@vestus.nl web: www.vestus.nl

Bijlage 2.
Staat van bedrijven

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									CATEGORIE
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR			GROOTSTE AFSTAND	
01	01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW										
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniers-bedrijven: b.o. <= 500 m²	30	10	30			10		30		2
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMID-DELEN EN DRANKEN										
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banket-bakkerijen:										
1581	1071	1	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	30	10	30	C		10		30		2
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10	0	30	C		0		30		2
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BE-REIDEN EN VERVEN VAN BONT										
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	10	10	30			10		30		2
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.										
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfa-brieken	10	10	30			0		30		2
22	58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA										
221	581		Uitgeverijen (kantoren)	0	0	10			0		10		1
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrich-tingen	10	0	30			0		30		2
2223	1814	A	Grafische afwerking	0	0	10			0		10		1
2223	1814	B	Binderijen	30	0	30			0		30		2
2224	1813		Grafische reproduktie en zetten	30	0	10			10		30		2
2225	1814		Overige grafische aktiviteiten	30	0	30			10		30	D	2
223	182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	0	0	10			0		10		1
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN										
2442	2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:										
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	10	10	30			10		30		2
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDE-WERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRO-DUKTEN										
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:										
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30			10		30		2

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									CATEGORIE
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR			GROOTSTE AFSTAND	
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS										
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	30	10	30			10		30		2
31	26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.										
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	30	10	30			10		30		2
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN										
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	30	0	30			0		30		2
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.										
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	0	10	10			0		10		1
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	30	10	10			10		30		2
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	30	10	30			10		30		2
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID										
45	41, 42, 43	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m²	0	10	30			10		30		2
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS										
501, 502, 504	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	10	0	30			10		30		2
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	0	0	10			10		10		1
5020.5	45205		Autowasserijen	10	0	30			0		30		2
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	0	0	30			10		30		2
505	473	0	Benzineservisestations:										
505	473	3	- zonder LPG	30	0	30			10		30		2
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING										
511	461		Handelsbemiddeling (kantoren)	0	0	10			0		10		1
5122	4622		Grth in bloemen en planten	10	10	30			0		30		2
5134	4634		Grth in dranken	0	0	30			0		30		2
5135	4635		Grth in tabaksprodukten	10	0	30			0		30		2
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	10	10	30			0		30		2
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	30	10	30			0		30		2
5138, 5139	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	10	10	30			10		30		2

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR			GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	10	10	30			10		30		2
5156	4676		Grth in overige intermediaire goede-ren	10	10	30			10		30		2
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, em-ballage, vakbenodigdheden e.d.	0	0	30			0		30		2
52	47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN										
527	952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	0	0	10			10		10		1
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE										
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	0	0	30	C		0		30		2
642	61	A	Telecommunicatiebedrijven	0	0	10	C		0		10		1
70	41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	0	0	10			0		10		1
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOE-DEREN										
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	10	0	30			10		30		2
714	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	10	10	30			10		30	D	2
72	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIE-TECHNOLOGIE										
72	62	A	Computerservice- en informatietech-nologie-bureau's e.d.	0	0	10			0		10		1
73	72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK										
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	30	10	30			30	R	30		2
732	722		Maatschappij- en geesteswetен-schappelijk onderzoek	0	0	10			0		10		1
74	63, 69 t/m 71, 73, 74, 77, 78, 80 t/m 82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLE-NING										
74	63, 69 t/m 71, 73, 74, 77, 78, 80 t/m 82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	0	0	10			0		10	D	1
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	10	0	30	C		10		30		2
7484.4	82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	0	0	10			0		10		1
90	37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING										
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:										
9002.2	382	A7	- verwerking fotochemisch en galva-	10	10	30			30	R	30		2

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									CATEGORIE
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR			GROOTSTE AFSTAND	
			no-afval										
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING										
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	30	0	30			30	R	30		2
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	0	0	30			0		30		2

Bijlage 1.
Aanwijzing dorpsgezicht d.d. 18 oktober 1993

BESCHERMDE STADS- EN DORPSGEZICHTEN

INGEVOLGE ARTIKEL 20 VAN DE MONUMENTENWET

STAPHORST
gemeente Staphorst

Toelichting bij het besluit tot aanwijzing van Staphorst-Rouveen als beschermd dorpsgezicht.

Het beschermde dorpsgezicht omvat het op bijgevoegde kaart (Rijksdienst voor de Monumentenzorg, tekeningnummers 193 a – g) door een stippellijn omgrensde gebied.

Publikatie van de **Rijksdienst voor de Monumentenzorg**.

Maart 1988.

Inleiding

Het beschermde dorpsgezicht Staphorst omvat de kerkdorpen Staphorst en Rouveen, gelegen in de provincie Overijssel op een afstand van circa vijftien kilometer ten noordoosten van Zwolle. Rond 1600 is de nederzetting, na een aantal oostwaartse verplaatsingen, aan een enkele kilometers lange weg ontstaan. De ruimtelijke opbouw wordt bepaald door de aan deze weg gesitueerde streekbebouwing en de daarbij behorende beplanting, die de dorpsruimte een besloten karakter geven. De dichtopeengepakte bebouwing bestaat voor het merendeel uit 19de- en 20ste-eeuwse boerderijen. Opmerkelijk is dat veelal twee of meer boerderijen achter elkaar zijn gelegen, die door een gemeenschappelijk pad worden ontsloten. De oriëntatie van de boerderijen is een directe afgeleide van de strokenverkaveling in het omringende gebied en vertoont in verband daarmee een kenmerkende, wisselende afwijking ten opzichte van de wegrichting.

De historische structuur, het samenhangende en waardevolle bebouwingspatroon en, in relatie daarmee, de historisch waardevolle bebouwing rechtvaardigen de aanwijzing van Staphorst en Rouveen als beschermd dorpsgezicht.

Ontstaan en ontwikkeling

In de vroege Middeleeuwen was vrijwel het gehele gebied rondom het huidige Staphorst nog bedekt met een meters dik hoogveenpakket. Aan de west- en noordzijde werd dit veenpakket abrupt begrensd door de beekdalen van de Gene (Zwarte Water), de Sethe (Meppelerdiep) en de Reest. Naar het zuiden en oosten toe zette het veenpakket zich voort, al nam de dikte in oostelijke richting af en lag aan de oostzijde het pleistocene zand dicht onder de oppervlakte.

Langs de beekdalen kwamen zandige afzettingen aan de oppervlakte, die hier en daar door de wind waren opgewaaid tot dekzandruggen of rivierduinen. In de bodem van zulke zandhoogtes zijn de oudste bewoningssporen gevonden. Oude nederzettingen als Hesselingen, Hammingen, Baarlo en Heuvenstede zijn alle gelegen op een dergelijke zandhoogte (figuur I). Aangenomen mag worden dat bewoners van deze nederzettingen ook kleine gedeeltes van het aangrenzende veengebied in gebruik hadden.

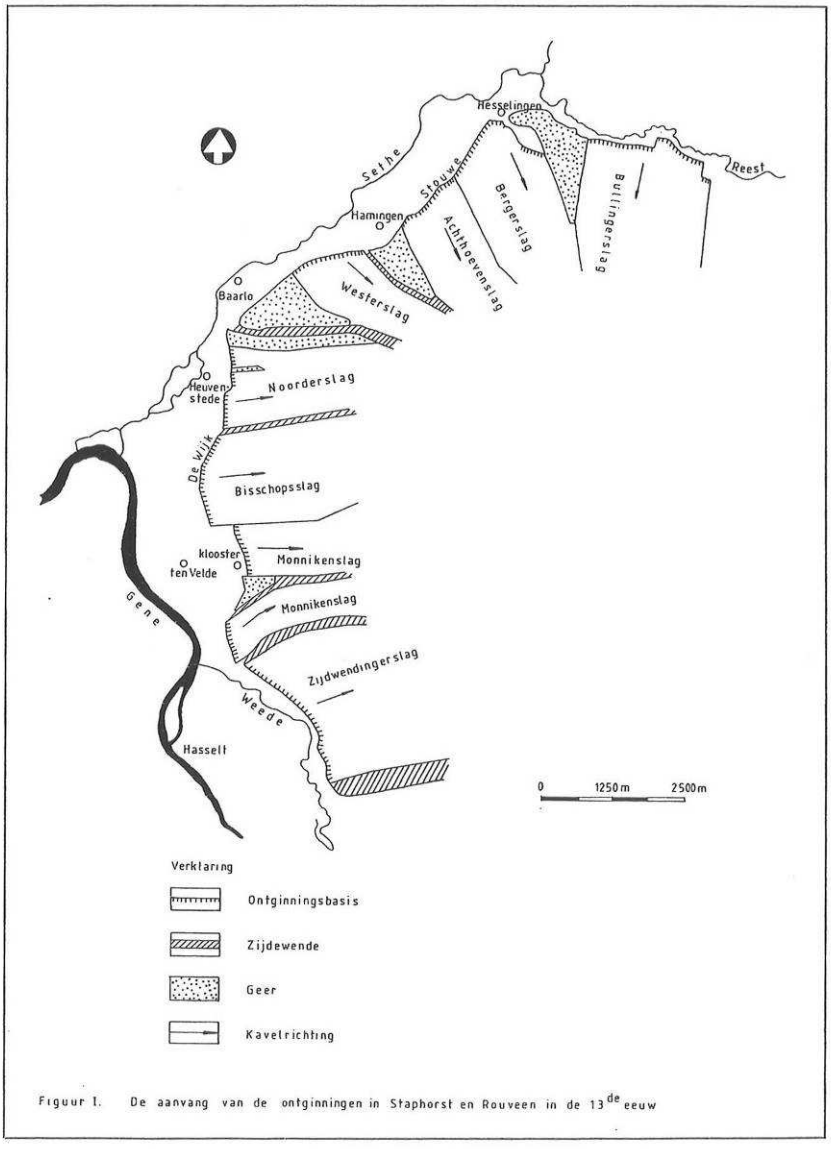
Men beschikte aanvankelijk niet over de organisatorische en technische bekwaamheden om het hoogveengebied op grote schaal in cultuur te nemen. Aan deze vereisten werd pas voldaan in de periode dat de bisschoppen van Utrecht in dit gebied de heerschappij hadden verkregen. Als landheer van het Oversticht verwierven de bisschoppen rond het jaar duizend zowel in kerkelijk als in wereldlijk opzicht zeggenschap over grote delen van Drente en Overijssel. Met name is van belang het hun toebehorende recht van wildban, inhoudende het recht om in wouden en wildernissen geboden en verboden vast te stellen. Op grond van dit recht was vrije vestiging in zulke gebieden officieel niet toegestaan; maar over het algemeen werd vestiging getolereerd tegen betaling van een periodieke cijns. Van bovengenoemde oude nederzettingen in het dorpsgebied van Staphorst zijn dergelijke cijnsverplichtingen bekend.

Bij de ontginning van het veengebied van Staphorst heeft men dezelfde methodiek gehanteerd als bij de veenontginningen in Utrecht, dat eveneens onder het gezag van de bisschop van Utrecht ressorteerde. De ontginning van het hoogveen van Staphorst is waarschijnlijk omstreeks het jaar 1200 ter hand genomen.

Het veengebied werd verdeeld in een aantal ontginningsblokken, de zogenaamde slagen, en ter ontginning uitgegeven, veelal aan ministerialen: leenmannen of dienstlieden van de bisschop. De slagen werden opgedeeld in ontginningshoeven met een vaste perceelsbreedte van ongeveer 125 meter en uitgegeven aan kolonisten. Zowel Staphorst als Rouveen werd in vier slagen opgedeeld. In Staphorst telden deze slagen samen 48 hoeven, in Rouveen 62.

De hoeven zijn uitgezet vanaf de randzone langs de Gene, Sethe en Reest. De ontginningsbasis werd klaarblijkelijk gesitueerd ter hoogte van De Wijk in Rouveen en de Stouwe in Staphorst. Beide weteringen vormen een scherpe grenslijn tussen de onregelmatig verkavelde beekdalzone aan de westzijde en de strookvormige veenverkaveling aan de oostzijde (figuur I).

De oudste bewoning van het

Figuur I. De aanvang van de ontginningen in Staphorst en Rouveen in de 13de eeuw

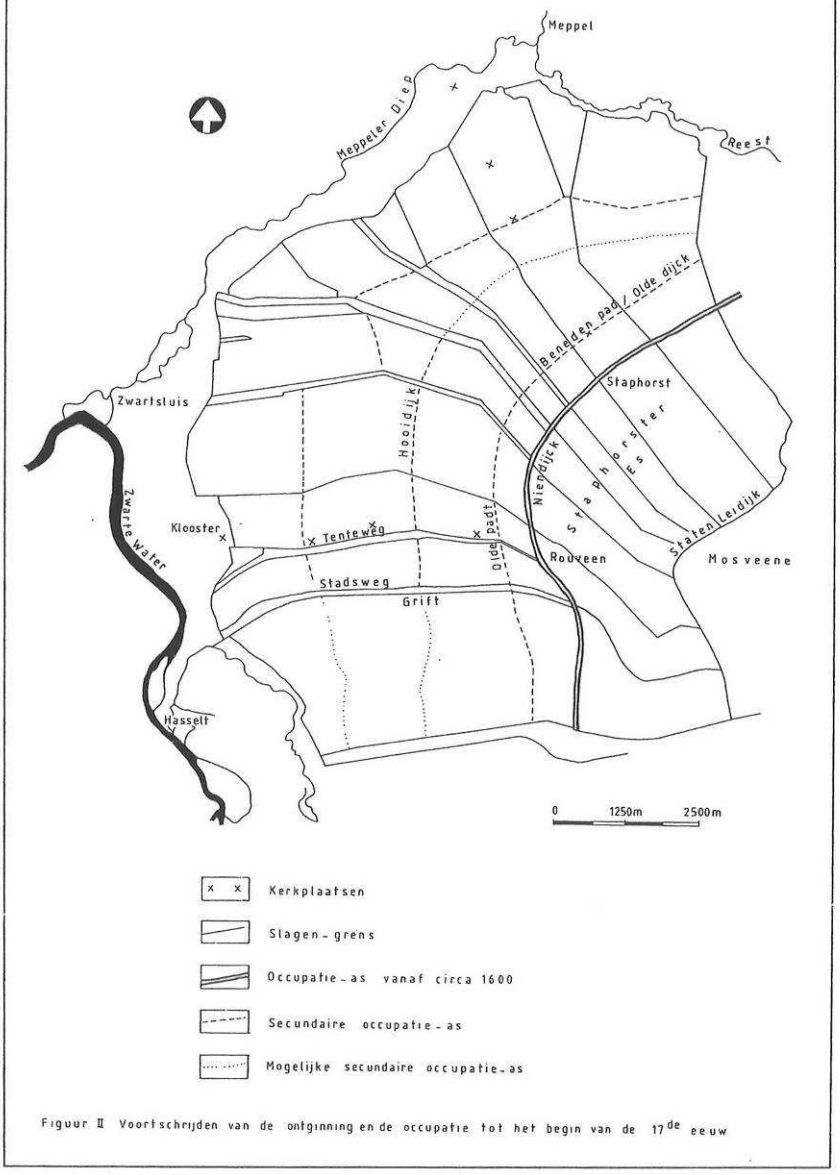
veengebied vond vermoedelijk plaats op kleine veenterpjes op wisselende afstand van de ontginningsas. Min of meer loodrecht op de as werden sloten gegraven ter ontwatering van het veen en afgrenzing van de hoeves. Aan de achterzijde van de slagen en tussen de slagen werden kaden, respectievelijk leidijken en zijdewendes genaamd, en weteringen aangelegd om de waterafvoer van het hoger gelegen onontgonnen veen te reguleren. Figuur I laat zien dat op dit beeld enkele uitzonderingen bestaan. Ten eerste zijn niet alle slagen door een zijdewende van elkaar gescheiden; ten tweede wordt het Monnikenslag door een zijdewende doorsneden. Dit laatste hangt samen met het feit dat het Monnikenslag pas als eenheid is ontstaan na 1233, wanneer het als leengoed in bezit komt van het aangrenzende Zwartewaterklooster.

Een bijzonder element en afwijkend van het bovengeschetste beeld zijn de geren of gieren, veelal wigvormige stukken land die een onderbreking vormden in de ontginningsbasis tussen diverse slagen. De ligging van deze geren tegenover oude vestigingsplaatsen in de randzone maakt duidelijk dat de geren oudere eigendomsrechten van deze nederzettingen op het veen vertegenwoordigden.

Ontwatering van het ontgonnen veen bracht klink en oxidatie en daardoor een voortdurende maaiveldverlaging met zich mee. Op den duur werd de bovenlaag van de grond te vochtig om nog langer als akkerland te kunnen dienen. De oplossing werd gevonden door een nieuw stuk veen te ontginnen, de sloten achterwaarts te verlengen, nieuwe kaden op te werpen en nieuwe weteringen te graven. De oude leidijk werd vroeger of later doorgraven. De vroegere bouwlanden werden bestemd tot hooi- en weilanden.

Met het in gebruik nemen van nieuwe stukken veen als akkerland schoof het zwaartepunt in de bedrijvigheid steeds verder op. Op den duur werd de afstand tussen de woonplaats en het akkerland zo groot dat boerderijen verplaatst werden in de richting van het akkerland. Bijkomend voordeel was dat men zodoende tevens een hogere en dus drogere woonplaats verkreeg. Als nieuwe woonplaats werd waarschijnlijk een afgedankte leidijk gekozen.

Hoewel de boerderijen indertijd uit hout en andere organische materialen waren opgetrokken – en dus grotendeels demontabel en transportabel waren – vergde verhuizing een dermate inspanning dat men verplaatsing zo lang mogelijk uitstelde. Het is dan ook zeker niet zo dat elk opschuiven van de leidijk een verplaatsing van de bewoning ten gevolge had.

Figuur II Voortschrijden van de ontginning en de occupatie tot het begin van de 17de eeuw

Een afgerond beeld van hoe de voortschrijding van de ontginning en de verschuiving van de occupatie-as heeft plaatsgevonden, bestaat nog niet. De grote lijnen van deze ontwikkeling zijn echter wel met een vrij grote mate van zekerheid bekend.

Aanvankelijk behielden de slagen en hoeven een vaste breedte. De kromming van de oudste bewoningsas en de naar achteren toe verminderende hoeveelheid beschikbare ruimte leidden ertoe dat met het voortschrijden van de ontginning de breedte van de slagen en hoeves evenredig moest worden verminderd. Bovendien werd de oriëntatie van de kavels bij een nieuwe ontginning zo nodig aangepast, waardoor op de plaats van oude achtergrenzen, dus ter hoogte van vroegere leidijken, knikpunten in de percelering zijn ontstaan (figuur II).

De oudste verplaatsing heeft in ieder geval in Rouveen, maar vermoedelijk ook in Staphorst reeds in de loop van de 13de eeuw plaatsgevonden. Een duidelijke aanwijzing hiervoor is de bouw van een kerk in 1282 langs de Tenteweg, op circa 2,5 kilometer ten oosten van het Zwartewaterklooster, waar men voordien vanuit Rouveen ter kerke ging.

Een tweede verplaatsing vond vermoedelijk plaats halverwege de 15de eeuw. De nieuwe bewoningsas werd aanvankelijk gevormd door de Hooidijk. Een deel van de later verplaatste bebouwing sloeg de Hooidijk als vestigingsplaats over. Binnen enkele decennia na occupatie van de Hooidijk ontstond daardoor meer oostelijk een tweede bewoningsas, bestaande uit het Benedenpad (Oldepadt in Rouveen en Oldedijck in Staphorst (figuur II).

De derde (of zo men wil: vierde) verplaatsing moet tot stand zijn gekomen in de tweede helft van de 16de eeuw.

Aan het eind van de 16de eeuw hebben Staphorst en Rouveen zwaar te lijden als gevolg van oorlogsgeweld. De dorpen raken 'leedich en verlooperi'. Bij de wederopbouw heeft men mogelijkerwijs van de nood een deugd gemaakt door de boerderijen niet op dezelfde plek te herbouwen, maar meer veen-inwaarts. Aan het begin van de 17de eeuw stonden nog slechts de kerken van Staphorst en Rouveen en het Veerhuis te Rouveen aan het Oldepadt/de Oldedijck (fotobijlage, afb. 1).

Vanaf het begin van de 17de eeuw blijft de bebouwingsas op dezelfde plaats gesitueerd. In 1641 is de kerk van Rouveen naar de nieuwe occupatie-as, de Nieuwen Diek, verplaatst. Het proces van verplaatsing bereikt pas echt haar eindpunt in 1752 met de nieuwbouw van de Staphorster kerk aan de nieuwe dijk. Het langgerekte bebouwingslint staat bekend als de Streek.

De oostelijke verplaatsing bracht ook in verkeersgeografisch opzicht veranderingen met zich mee. Vanouds liep de belangrijke verbindingsroute van Overijssel met Groningen over Hasselt via Rouveen en Staphorst richting Ruinen. Het wegtracé volgde de zuidoostelijke verplaatsingen van Staphorst en Rouveen.

In 1637 echter vond aanleg plaats van een directe verbindingsweg vanaf Zwolle naar de nieuwe dijk. Hasselt trachtte haar positie als knooppunt en marktplaats voor Rouveen en Staphorst veilig te stellen door het tot aan de nieuwe dijk verlengen van de Stadsweg en de Grift, die vanaf Rouveen de weg- en waterverbinding met Hasselt vormden. Desondanks kwam de postroute naar het noorden, met uitzondering van een korte periode in de 19de eeuw, voortaan over Zwolle te lopen.

In 1665, ten tijde van de oorlog tegen de bisschop van Munster, wordt ten zuiden van Rouveen een schans opgeworpen ter verdediging van deze belangrijke doorgangsweg door Rouveen en Staphorst.

Een belangrijke ontwikkeling gedurende de 17de en 18de eeuw is de aanzienlijke bevolkingsgroei. Deze groei, te zamen met het lokale erfrecht, waarbij bij overlijden van de vader de grond gelijkelijk onder de zoons wordt verdeeld, leidt op de lange duur tot verkleining van de bedrijfsomvang en versnippering van de grond. Aanvankelijk vindt opdeling plaats door middel van opsplitsing in de lengterichting van de kavels waardoor kilometers lange, zeer smalle percelen ontstaan. Is splitsing in de lengterichting niet meer mogelijk, dan vindt een verdere verdeling in de breedterichting plaats, waarbij ieder een gelijk deel krijgt van de goede en de slechtere grond. Onvermijdelijk heeft deze opdeling geleid tot een enorme versnippering van de grond en tot zeer verspreid liggend grondbezit. De verkleining van de bedrijfsomvang kan voor een klein deel worden opgevangen door het in gebruiknemen van marginale gronden aan de zuidoostzijde (Mosveene).

Reeds aan het begin van de 18de eeuw blijkt de splitsing van erven tot problemen te leiden: in 1727 vaardigen de Staten van Overijssel een verordening uit tegen het splitsen van erven in verband met problemen rond de inning van de grondbelasting, de verponding. Aan het effect van deze verordening mag getwijfeld worden; waarschijnlijk wordt, al dan niet officieel, doorgegaan met het splitsen van percelen.

De groei van het bevolkingsaantal gaat gepaard met een toenemend boerderijenbestand. Nieuwe boerderijen worden traditiegetrouw in de Streek aan de Nieuwe Dijk gesitueerd. De daaruit voortvloeiende verdichting heeft reeds in de 18de eeuw geresulteerd in een gebrek aan bouwruimte direct aan de weg en het noodgedwongen achter elkaar plaatsen van boerderijen.

Een betrouwbaar en gedetailleerd beeld van de ruimtelijke structuur van de nederzetting in het begin van de 19de eeuw wordt geschetst op de kadastrale minuutplans van de gemeente. Het in de fotobijlage opgenomen fragment is daarvan een representatief voorbeeld (fotobijlage, afb. 2). Enkele uit de historische ontwikkeling voortvloeiende structuurkenmerken laten zich direct uit het fragment afleiden. Allereerst vallen de in de lengterichting vrijwel parallel doorlopende perceelsgrenzen op, die aan de oostzijde onder een scheve hoek worden begrensd door de Nieuwe Dijk.

Daarnaast toont het fragment het bebouwingslint langs de weg, met de boerderijen op korte afstand naast en achter elkaar gesitueerd. De boerderijen staan in de lengterichting van de percelen en zijn daardoor ten opzichte van de wegas min of meer gedraaid. De bebouwing bestaat in het begin van de 19de eeuw voor het overgrote deel uit boerderijen. Verspreid daartussen liggen enige panden ten behoeve van andere functies, zoals ambachtsbedrijfjes, logementen, enkele kerken, scholen en dergelijke, waardoor een duidelijk dorpscentrum ontbreekt.

Het bebouwingspatroon van Rouveen en Staphorst te zamen kan dan ook worden getypeerd als een duidelijke vorm van streekbebouwing.

Opvallend is dat zuidelijk van de kerk te Rouveen de boerderijen voornamelijk aan de oostzijde van de weg zijn gelegen (fotobijlage, afb. 3 en 4). Hoewel de achtergrond hiervan niet geheel duidelijk is, lijkt het aannemelijk dat men de oostzijde van de enigszins hoger gelegen weg als woonplaats heeft prefereerd boven het zeer laaggelegen gebied ten westen ervan.

In de 19de eeuw vindt een tweetal belangrijke verbeteringen plaats in de verkeersvoorzieningen. In 1828 komt de Napoleontische rijksweg tot stand; onderdeel van deze route vormt een nieuwe weg vanaf De Hoek in Staphorst rechtstreeks naar Meppel.

In 1867 vindt de opening plaats van het station Staphorst aan de spoorlijn Zwolle-Meppel, waardoor de transportmogelijkheden aanzienlijk worden vergemakkelijkt en versneld. Opmerkelijk is dat het station slechts weinig nieuwe bebouwing heeft aangetrokken en dus nauwelijks invloed op de ruimtelijke structuur gehad heeft.

De landbouwkundige structuur, gekenmerkt door kleine percelen en een verspreid grondbezit met zeer ver van de boerderij af gelegen kavels, bemoeilijkt het toepassen van nieuwe landbouwtechnieken en het verhogen van de grondopbrengsten. Reeds in de jaren twintig van deze eeuw wordt in het zuidoostelijke en zuidwestelijke gebied een begin gemaakt met een ingrijpende ruilverkaveling, dan wel herontginning. In de jaren dertig en veertig volgt in etappes het gehele grondgebied.

Vooral op microniveau wordt de verkaveling ingrijpend gewijzigd door het samenvoegen van percelen. Het gebied wordt ontsloten door een nieuw wegenstelsel. Vestiging van boerderijen buiten het streekdorp heeft ondanks steunregelingen slechts een gering succes gehad. Verreweg de meeste boerenbedrijven zijn in de Streek gevestigd gebleven. Inmiddels zijn de effecten van de ruilverkaveling ten dele alweer teniet gedaan door nieuwe perceelssplitsingen.

Een nieuw element in de bebouwing en een uitdrukking van het sterk agrarische karakter van het dorp vormt de vestiging van enkele zuivelfabrieken in Staphorst en Rouveen tussen 1910 en 1930.

In de jaren dertig wordt de Rijksweg door Rouveen en Staphorst vervangen door een nieuwe weg oostelijk van de Streek, die in Staphorst weer aansluit op het in de vorige eeuw aangelegde weggedeelte richting Meppel, waardoor het doorgaande verkeer buiten de streekbebouwing wordt omgeleid. De ruimtelijk scheidende werking die deze belangrijke noord-zuid verbinding zowel in het dorp zelf als in het

daarbuiten gelegen landschap veroorzaakt, neemt in de loop der tijd toe door de verbreding tot autosnelweg en de aanleg van een viaduct over de Oude Rijksweg omstreeks 1970.

Sinds de jaren vijftig neemt ook in de gemeente Staphorst het percentage mensen dat werkzaam is in de landbouw af. Weliswaar behoudt de Streek een overwegend agrarisch karakter, toch vinden er in toenemende mate andere activiteiten plaats. Met name het centrale gedeelte van Staphorst ontwikkelt zich als plattelandskern met een uitgebreid winkelapparaat, enige industrie ten oosten van de Bergerweg en enkele woonwijken. Dit leidt ertoe dat dit deel van de streekbebouwing zich ruimtelijk en functioneel ontwikkelt tot een centrumgebied dat zich onderscheidt van de meer agrarisch functionerende gebieden daarbuiten. De oudere woonwijk uit de jaren zestig ligt aan de Noordzijde van Staphorst, ingeklemd tussen de rijksweg en de spoorlijn. De nieuwste uitbreiding vindt plaats aan de zuidzijde tussen de Bergerweg en de rijksweg.

Mede samenhangend met de groei van het inwonertal is de uit de 18de eeuw daterende kerk in 1952 vervangen door een nieuw, groter gebouw.

In Rouveen heeft op bescheidener schaal nieuwbouw plaatsgevonden in het gebied ten westen van de kerk. De nieuwbouw is hier beperkt gebleven in verband met de bestemming van Rouveen als kerkdorp met een bescheiden verzorgende functie.

Huidig ruimtelijk karakter

De ontwikkelingen binnen Staphorst en Rouveen hebben zich vrijwel geheel afgespeeld binnen het kader van de karakteristieke historisch-ruimtelijke structuur van de streeknederzetting. De belangrijkste structurele kenmerken zijn gelegen in de reeds uit de 16de eeuw daterende combinatie van een patroon van vrijwel parallelle langgerekte perceelsgrenzen met een enigszins gebogen, enkele kilometers lange bebouwingsas (de voormalige Nieuwe Dijk, thans Oude Rijksweg-Gemeenteweg genaamd), die daardoor de hoofdrichting van de percelering met een wisselende hoek doorsnijdt. Door deze hoofdrichting te volgen, voegen ontsluitingswegen naar het achterliggende agrarische gebied zich in deze hoofdstructuur. Een verdere invulling vormt het bebouwingspatroon dat kan worden gekenschetst als lintbebouwing, waarbij boerderijen vlak naast en achter elkaar aan de bebouwingsas liggen in de richting van de percelering. Aangrenzende erven worden ontsloten door een gemeenschappelijke toegangsweg.

De hoge beeldkwaliteit van de agrarische bebouwing, waaronder zich meer dan driehonderd beschermde monumenten in de zin van de Monumentenwet bevinden, levert een belangrijke bijdrage aan het cultuurhistorisch waardevolle karakter van de nederzetting. Het ruimtelijk beeld wordt, behalve door de bebouwing, in belangrijke mate bepaald door de erfbeplanting en de houtsingels op de perceelsgrenzen tussen en direct achter de bebouwing, waardoor een ruimtelijke beslotenheid is ontstaan die, waar het bebouwingslint plaatselijk transparant of onderbroken is, markante contrasten oplevert met het open agrarische gebied. Tussen de Stadsweg en het Groensland ten zuiden van de dorpskern van Rouveen wordt een gelijksoortig contrast gevormd door de open, praktisch onbebouwde en boomloze westzijde van de weg tegenover het besloten bebouwingslint aan de oostzijde.

In de dorpskern van Rouveen en vooral Staphorst is de historische samenhang met het achterliggende landschap plaatselijk verdwenen door na-oorlogse nieuwbouw en wegaanleg die, ook langs de Oude Rijksweg/Gemeenteweg, het agrarische aspect weliswaar niet heeft doen verdwijnen maar toch wel aanzienlijk heeft verminderd.

Nadere typering te beschermen waarden

Het beschermingsbelang is gelegen in het unieke karakter van Staphorst-Rouveen als een zeer langgerekt streekdorp met een duidelijk herkenbare historisch-ruimtelijke structuur en een karakteristiek bebouwingsbeeld.

Een opmerkelijk verschil in de ruimtelijke opbouw van beide streekdorpen vormt de ligging van de bebouwing: schuin aan de weg in Rouveen en min of meer haaks op de weg in Staphorst. Hoewel er sprake is van een geleidelijke overgang, wordt de scheiding daarbij gevormd door de Dekkerweg, vanouds ook de grens tussen beide dorpsgebieden. Mede uit het verschil in oriëntatie voortvloeiend, ligt de bebouwing van Staphorst gemiddeld genomen dichter aan de weg dan in Rouveen. Echter ook in Staphorst vertonen de voorgevels van de bebouwing hier en daar aanzienlijke verspringingen in rooilijn, die medebepalend zijn voor het bebouwingsbeeld en de ruimtelijke geleding.

De meeste zijwegen zijn vrij smal en vormen nauwelijks een onderbreking in het bebouwingspatroon. Met name in het tot centrum verdichte gedeelte van Staphorst worden echter enkele zijwegen gekenmerkt door een breed profiel, samenhangend met de functie van deze wegen als ontsluitingsweg voor achtergelegen woongebieden. Vooral de kruising van de Gemeenteweg en de Ebbinge Wubbelaan en de parkeerruimte op de hoek van de Meestersweg hebben de samenhang in het ruimtelijk beeld van het streekdorp verzwakt.

Een doorbreking van de historische structuur is ontstaan door de verbreding van de snelweg en de aanleg van een viaduct. De oriëntatie van de weg, die geen verband houdt met de aanwezige structuurlijnen, alsmede de grote breedte van de snelweg hebben geleid tot een ruimtelijke scheiding van de aan weerszijden gelegen dorpsgedeelten.

In gunstig contrast daarmee staat de meer naar het noordoosten gelegen spoorlijn die de lengterichting van de percelering volgt en daardoor nauwelijks een onderbreking van de bebouwing heeft veroorzaakt.

De bebouwing aan de Gemeenteweg bestaat in de dorpskern van Staphorst tussen het viaduct en de spoorlijn uit 20ste-eeuwse niet-agrarische bebouwing, afgewisseld door karakteristieke boerderijen. De laatste decennia heeft het winkelapparaat zich hier sterk uitgebreid. De afwisseling in ouderdom en gebruik van panden en erven en de inrichting van de straatruimte heeft hier tot een verzwakking van het samenhangende beeld van het streekdorp geleid. Belangrijk in dit gebied is de situering en schaal van de bebouwing, waardoor de nog herkenbare structurele samenhang met de overige delen van het streekdorp wordt gehandhaafd. Door de verdichting van de lintbebouwing is de visuele relatie met het achtergelegen gebied, dat grotendeels door jongere woonwijken in beslag wordt genomen, in dit deel van het dorp vrijwel verdwenen. Markante elementen in het bebouwingslint vanwege hun grote bouwvolume zijn de dorpskerk en de daar tegenover gelegen vroeg-20ste-eeuwse pastorie.

In Rouveen heeft verdichting van bebouwing buiten de Streek slechts op zeer bescheiden schaal plaatsgehad in de vorm van nieuwbouw aan de westzijde van de Oude Rijksweg tegenover de kerk. De situering van deze bebouwing doorbreekt plaatselijk het kenmerkende patroon door haar ligging aan een driehoekige ruimte terzijde van de weg. Enige forse bomen dragen bij aan een invulling van deze open ruimte, waardoor de ruimtelijke onderbreking van het bebouwingslint beperkt van omvang blijft. Aan de structurele samenhang wordt in belangrijke mate bijgedragen door de aan de

oostzijde gelegen overwegend agrarische bebouwing. Het ruimtelijk beeld wordt hier gedomineerd door de hoger gelegen, door een heg omgeven, 18de-eeuwse kerk. Ten opzichte van de aan weerszijden aansluitende streekbebouwing ligt het kerkgebouw enigszins naar voren geschoven, waardoor de bijzondere betekenis in ruimtelijk opzicht extra wordt benadrukt.

Kenmerkend voor het bebouwingspatroon ten zuiden van de dorpskom van Rouveen is, naast het vrijwel ontbreken van bebouwing en beplanting aan de westzijde van de weg, het zuidwaarts geleidelijk losser worden van de bebouwing waarbij bovendien de voorste boerderijen over het algemeen wat verder van de weg af gesitueerd zijn.

De boerenerven zijn alle georiënteerd op de in elkaars verlengde liggende Oude Rijksweg en Gemeenteweg. Voortvloeiend uit de vroegere functie als rijksweg heeft deze doorgaande weg een tamelijk breed dwarsprofiel. De vroegere asfaltbedekking is weer vervangen door een rijbaan van klinkers met aan weerszijden een molgoot. Daarbuiten bevindt zich een aanstrating van grijze klinkers, die in breedte varieert van één tot plaatselijk drie meter.

In Rouveen wordt de wegruimte van de Oude Rijksweg vanaf de Ooster Menneweg zuidwaarts begrensd door direct langs de weg staande oude eiken, die vroeger op meer plaatsen langs de rijksweg te vinden waren. Waar deze wegbegroeiing ontbreekt en waar bovendien op de aan de weg grenzende voorerven geen bomen meer voorkomen, is de beslotenheid binnen het wegprofiel sterk verminderd.

Ten noorden van de dorpskern van Rouveen tot aan de Vlakkenweg wordt het besloten karakter versterkt door het licht gebogen beloop van de weg.

Buiten de dorpskernen van Staphorst en Rouveen bestaat de bebouwing vrijwel uitsluitend uit karakteristieke boerderijen. De markante Staphorster boerderijen zijn een type hallehuis met een lange smalle plattegrond. Typerend is het achterhuis dat veelal een paar dwarsdelen bevat, herkenbaar aan het op verscheidene plaatsen opgelichte dak in de zijgevel. Naast pannen wordt de laatste jaren in toenemende mate weer riet als dakbedekking toegepast. De meeste daken hebben wolfseinden; slechts enkele gebouwen bezitten nog een houten topgevel. De muren zijn tegenwoordig meestal uit baksteen opgetrokken; hier en daar komen nog houten achterhuizen voor. Zeer karakteristiek voor Staphorst zijn, naast andere stijlkenmerken als houten schoorsteen en ruitjesvensters, de harde kleuren blauw en groen van kozijnen, deuren, luiken, hekwerk en melkrek. In het zuiden van het dorp Rouveen komt ook de combinatie van grijs met donkergroen veelvuldig voor.

Nieuwere 20ste-eeuwse boerderijen voegen zich over het algemeen qua schaal, situering en bouwstijl goed in het historische bebouwingsbeeld, ook al missen ze de karakteristieke detaillering.

De inrichting van de erven vertoont een vast patroon. Om op de smalle percelen een zo breed mogelijke inrit te verkrijgen zijn de boerderijen dicht langs de sloot of greppel geplaatst. De inritten, stegen genaamd, zijn tegenwoordig veelal van klinkerbestrating voorzien. Verscheidene achter- en naastgelegen erven worden door één steeg ontsloten. Groepjes boerderijen liggen soms in elkaars verlengde, soms ook enigszins verspringend, schuin achter elkaar. Bovendien liggen de boerderijen onderling op wisselende afstand van elkaar, variërend van enkele meters tot meer dan 15 meter. Al met al leveren de verschillen in positionering van de gebouwen een gevarieerd beeld op.

Een belangrijke bijdrage aan het karakteristieke beeld vormt de beplanting op en rondom de erven. Langs de slootkanten van de smalle percelen zijn naast de erven veelal bomen aangeplant. Langs de straatweg staan soms nog strak geschoren hegjes; vaker voorkomend zijn hekjes met groene spijlen en witte punten. In de voortuinen bepalen enkele hoog opgegroeide fruitbomen vanouds het beeld.

De erfbeplanting draagt in belangrijke mate bij tot het besloten karakter en vormt met de bebouwing een afgrenzing ten opzichte van het achtergelegen buitengebied. Plaatselijk is de beplanting van de erven echter verwaarloosd, waardoor afbreuk wordt gedaan aan deze kenmerkende beslotenheid.

Een opvallend element binnen de bebouwing vormen enkele zuivelfabrieken die zich vanwege hun functionele verbondenheid met de bestaansbasis van het dorp, ondanks hun afwijkende vorm en grootte, goed in het beeld voegen.

Bebouwingselementen en erfinrichtingen die sterk afwijken van het algemene beeld komen slechts in beperkte mate en verspreid voor. Ze zijn daardoor van relatief geringe invloed op het ruimtelijk beeld dat zich over een lengte van vele kilometers op basis van de eenduidige structuurprincipes vormt. Het is met name deze heldere, voor Staphorst en Rouveen zeer specifieke, historisch-ruimtelijke structuur die zeer aan de waarde van het dorpsgezicht bijdraagt en het tot een eenheid vormt.

Omgrenzing van het beschermde gebied

Het gehele bebouwingslint, de Streek genaamd, is binnen het beschermde gebied opgenomen op grond van de gave historisch-ruimtelijke structuur en de hoge visuele kwaliteiten van het gebied.

Vanwege de vele verspringingen van de perceelsgrenzen is de begrenzing van het beschermde dorpsgezicht in beginsel gelegd op een afstand van circa 250 meter ter weerszijden van de Oude Rijksweg en de Gemeenteweg.

In het noordoosten is de grens getrokken bij de weg de Berkenstouwe, alwaar het bebouwingslint breekt en overgaat in lossere bebouwing. In het zuiden wordt de grens gevormd door de aansluiting van de Oude Rijksweg op de autoweg, eveneens op grond van het breken van de samenhangende lintbebouwing.

In de beide kernen Staphorst en Rouveen is de grens zodanig gelegd dat nieuwbouw, voorzover niet direct aan de Gemeenteweg of de Oude Rijksweg grenzend, buiten het beschermde gebied is gelaten.

De begrenzing van het beschermde gezicht is weergegeven op de bijgevoegde kaarten (Rijksdienst voor de Monumentenzorg, nummers 193 a – g).

Rechtsgevolg aanwijzing

Ter effectuering van de bescherming van het aangewezen dorpsgezicht moet ingevolge artikel 37, lid 8 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening een bestemmingsplan worden ontwikkeld. De toelichting op de aanwijzing als beschermd dorpsgezicht kan daarbij wat het beschermingsbelang betreft als uitgangspunt dienen.

Doel van de aanwijzing is, de karakteristieke met de historische ontwikkeling samenhangende structuur en ruimtelijke kwaliteit van het gebied te onderkennen als zwaarwegend belang bij de verdere ontwikkelingen binnen het gebied.

De aanwijzing beoogt op die wijze een basis te geven voor een ruimtelijke ontwikkeling, die inspeelt op de aanwezige kwaliteiten, daarvan gebruik maakt en daarop voortbouwt.

Geraadpleegde literatuur:

Huijtker, J.G.
Staphorst. Een onderzoek naar de verplaatsingen van de dorpen Rouveen en Staphorst. Staphorst, 1978.

Poortman, J.
De geschiedenis van de gemeente Staphorst. Groningen, 1978.

Schrier, D.M. van der.
'De verplaatsingen van Staphorst en Rouveen'. Bijdragen Land van IJssel en Vecht 1 (1977) 35-45.

Vervloet, J.A.J. en Bording, J.
Cultuurhistorisch onderzoek landinrichting 'Rouveen'. Rapport nr. 1679. Stichting voor Bodemkartering. Wageningen, 1985.

Wolde, J. de.
Ontginningen en verkavelingen in de gemeente Staphorst. Staphorst, 1980.

Colofon:

Uitgave van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Zeist.

Historisch-geografisch en stedebouwkundig onderzoek:
Drs. A.L. Vernooij, Amsterdam.

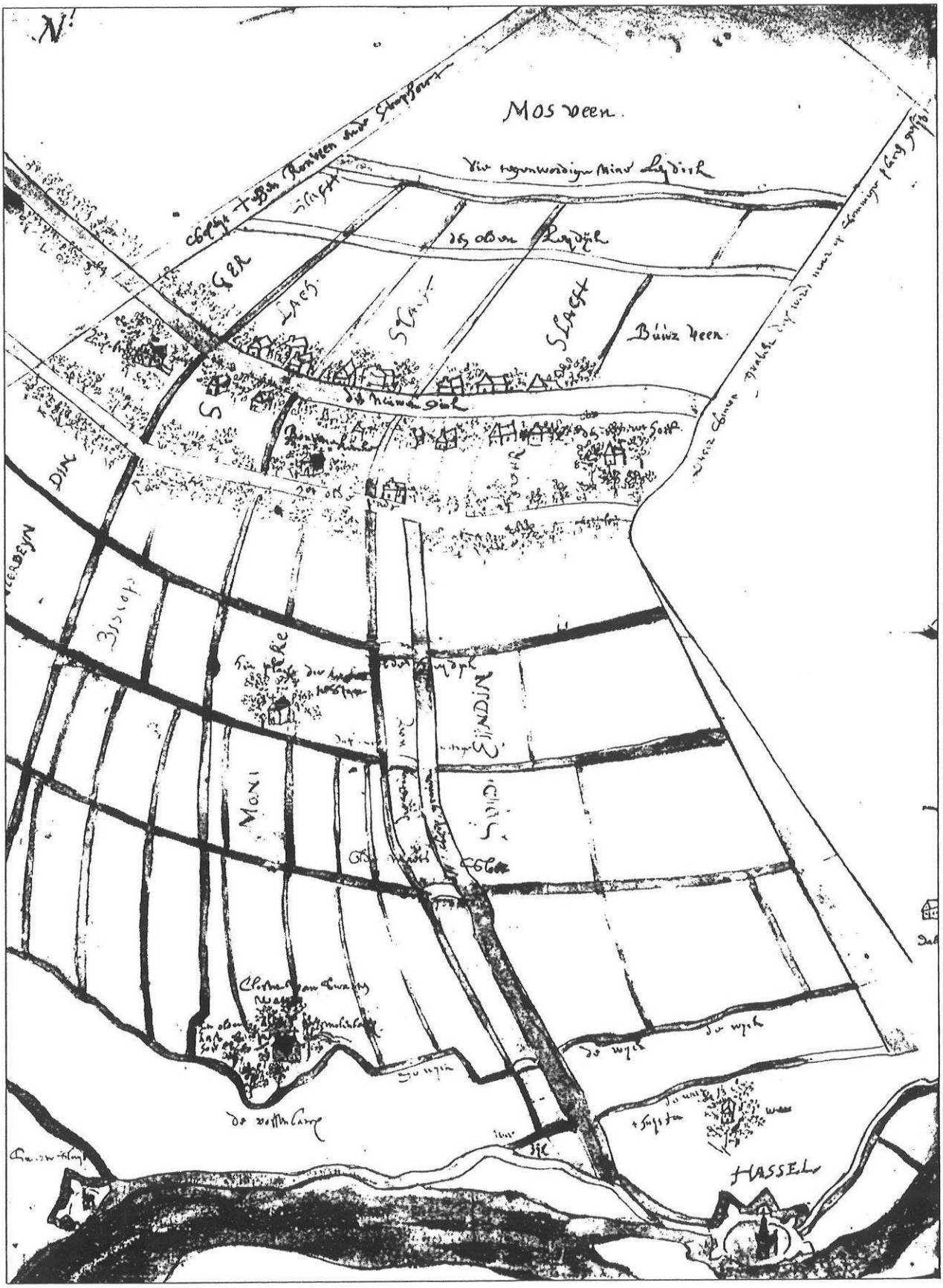
Foto's:
– Dienst van het Kadaster en de Openbare Registers, Apeldoorn (afb. 2);
– Rijksarchief van Overijssel, Zwolle (afb. 1);
– Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Zeist (afb. 3, 4);
– Topografische Dienst, Emmen (omslag).

Kaarten en illustraties in de tekst:
Studio Ineke van der Burg, Bilthoven.

Verkoopprijs f 10,–.
Deze publikatie is schriftelijk of telefonisch te bestellen bij het Distributiecentrum DOP
Postbus 20014
2500 EA 's-Gravenhage.
Telefoon: 070-78 98 80.
Onder vermelding van bestelnummer of ISBN 90 346 1457 3.

Druk:
Staatsdrukkerij, 's-Gravenhage.

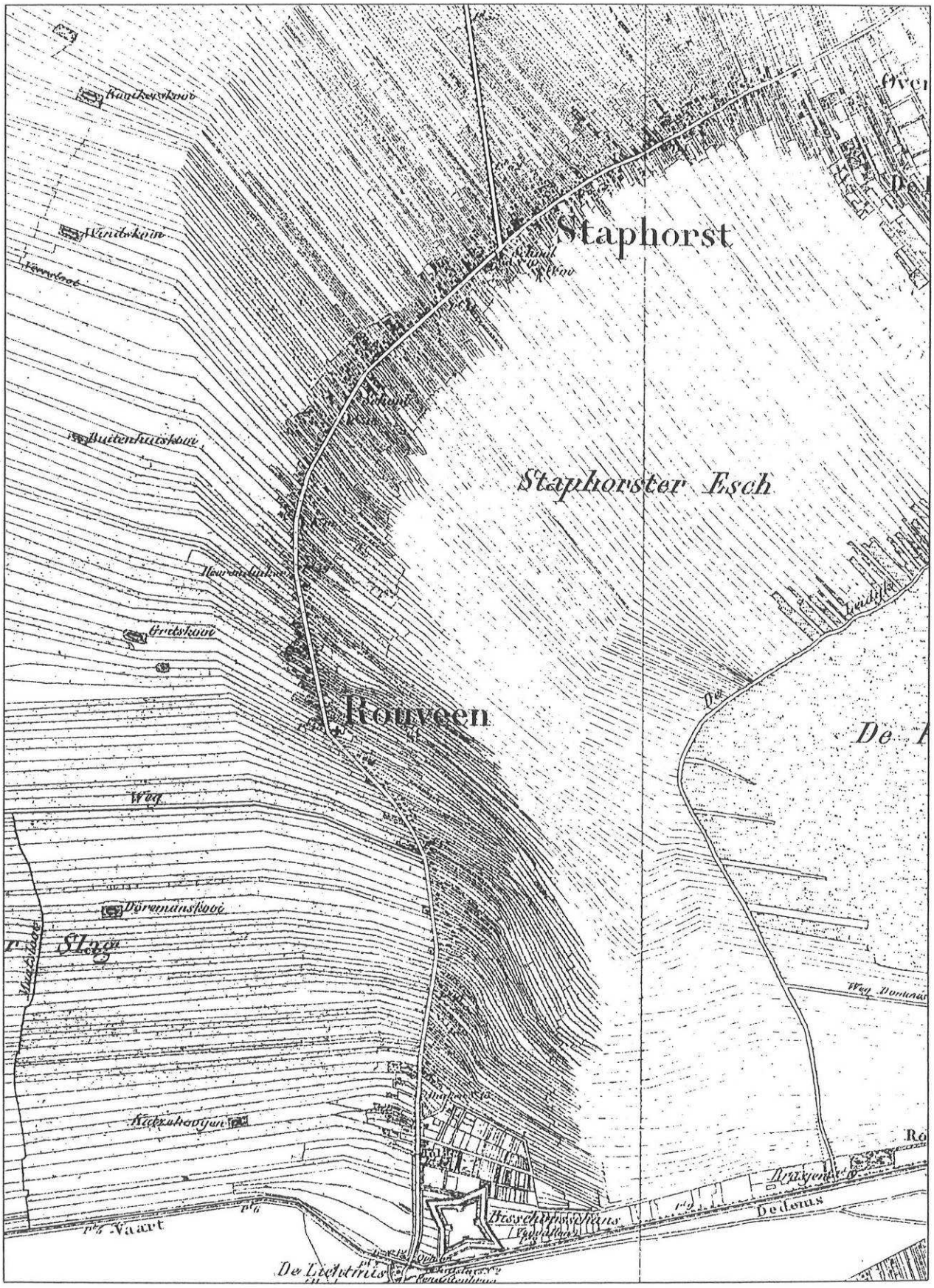
Fotobijlage

Afb. 1. G. Sassen, zonder titel (Kerspelscheidingskaart van Staphorst en Rouveen), 1635, (R.A. Overijssel).

Afb. 2. Kadastraal Minuutplan gemeente Staphorst, circa 1830, fragment.

Afb. 3. Topographische en Militaire Kaart van het Koningrijk der Nederlanden, 1973 (facsimile herdruk van 1859), blad 21, fragment.

Afb. 4. J. Kuyper, Gemeente-atlas van Nederland, 1867, provincie Overijssel, gemeente Staphorst.

BESCHERMDE STADS- EN DORPSGEZICHTEN

INGEVOLGE ARTIKEL 35 VAN DE MONUMENTENWET 1988

STAPHORST, gemeente Staphorst

Aanvulling op de toelichting bij het besluit tot aanwijzing van Staphorst als beschermd dorpsgezicht

Resultaat gevoerd overleg

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 35 (voorheen 20) van de Monumentenwet zijn de gemeenteraad van Staphorst, Gedeputeerde Staten van Overijssel, de Rijksplanologische Commissie en de Raad voor het Cultuurbeheer gehoord over het voorstel Staphorst aan te wijzen als beschermd dorpsgezicht. De genoemde instanties hebben alle positief geadviseerd met betrekking tot de voorgenomen aanwijzing.

De gemeenteraad van Staphorst heeft verzocht de begrenzing van het dorpsgezicht in overeenstemming te brengen met die van het vigerende bestemmingsplan.
Omdat het gaat om aanpassingen die het wezen van de begrenzing niet raken hebben de adviserende instanties over de voorgestelde grensaanpassingen positief geadviseerd. In verband hiermee is de begrenzing van het dorpsgezicht overeenkomstig het voorstel van de gemeente aangepast.
In de toelichtende tekst bij het besluit zijn geen wijzigingen aangebracht ten opzichte van het oorspronkelijke tekstvoorstel.

Voor het gehele beschermende gebied geldt thans het bestemmingsplan "Oude Rijksweg-Gemeenteweg", dat op 31 januari 1989 door de gemeenteraad werd vastgesteld en op 30 mei 1989 door Gedeputeerde Staten werd goedgekeurd.
Blijkens het daarover gevoerde overleg is dit plan in voldoende mate gericht op bescherming van de historisch-ruimtelijke waarden van het aangewezen dorpsgezicht.

ERRATUM
In verband met de inwerkingtreding van de Monumentenwet 1988 per 1 januari 1989 dient in de plaats van "artikel 20 van de Monumentenwet" gelezen te worden: "artikel 35 van de Monumentenwet 1988".
De verwijzing "artikel 37, lid 8 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening" dient vervangen te worden door "artikel 36, eerste lid, van de Monumentenwet 1988".